

torahelohim.org

תורת אלהים: נספח 2: המילה והנוצרי

ברית המילה: מצווה שכמעט כל הכנסיות מחשיבות כמבוטלת

מבין כל מצוותיו הקדושות של אלוהים, נראה שברית המילה היא היחידה שכמעט כל הכנסיות מחשיבות בטעות כמבוטלת. ההסכמה בעניין זה כה רחבה עד שאפילו יריבים דוקטרינריים לשעבר—כגון הכנסייה הקתולית והזרמים הפרוטסטנטיים (אספת האלוהים, האדוונטיסטים של היום השביעי, הבפטיסטים, הפרסביטריאנים, המתודיסטים וכו')—וכן קבוצות שלרוב מסווגות ככתות, כמו המורמונים ועדי יהוה, כולם טוענים כי מצווה זו בוטלה על הצלב.

ישוע מעולם לא לימד על ביטולה

ישנן שתי סיבות עיקריות לכך שאמונה זו כה נפוצה בקרב נוצרים, למרות העובדה שישוע מעולם לא לימד דוקטרינה כזו, ושליחיו ותלמידיו שמרו על מצווה זו—כולל שאול, אשר כתביו משמשים לעיתים קרובות על ידי מנהיגים כדי "לשחרר" את הגויים מחובה זו שנקבעה על ידי אלוהים עצמו.

דבר זה נעשה למרות שאין שום נבואה בתנ"ך המציעה כי עם בוא המשיח, עמו של אלוהים—יהודים או גויים—יהיו פטורים מקיום מצווה זו. למעשה, ברית המילה תמיד הייתה דרישה, מימיו של [אברהם](#) ואילך, לכל גבר המבקש להיות חלק מהעם שאלוהים קידש להיושע, בין אם היה צאצא של אברהם ובין אם לא.

ברית המילה כסימן לברית עולם

אף אחד לא התקבל כחלק מהקהילה הקדושה (המובדלת משאר העמים) מבלי שעבר ברית מילה. ברית המילה הייתה הסימן הגופני לברית בין אלוהים לעמו הנבחר.

יתרה מכך, ברית זו לא הוגבלה לזמן מסוים או לצאצאיו הביולוגיים של אברהם בלבד; היא כללה גם את כל הגויים שביקשו להצטרף רשמית לקהילה ולהיחשב כשווים לפני אלוהים. ה' היה ברור לחלוטין: "הנימול ימול ילוד ביתך ומקנת כסף מאת בן נכר אשר לא מזרעך הוא. המול ימול ילוד ביתך ומקנת כסף והיתה בריתי בבשרכם לברית עולם" (בראשית 17:12-13).

גויים ודרישת ברית המילה

אם אכן לא היה צורך בגויים בסימן הגופני הזה כדי להפוך לחלק מהעם המקודש על ידי ה', לא היה היגיון בכך שאלוהים ידרוש ברית מילה לפני בוא המשיח אך לא לאחריו.

אין תמיכה נבואית לשינוי

כדי שזה יהיה נכון, היה צריך להיות מידע כזה בנבואות, וישוע היה צריך להודיע לנו על שינוי זה לאחר עלייתו לשמים. אולם, אין שום אזכור בתנ"ך על צירוף הגויים לעם ה' שמרמז שהם יהיו פטורים מאיזושהי מצווה, כולל ברית המילה, רק משום שאינם צאצאיו הביולוגיים של אברהם.

שתי סיבות נפוצות להימנעות מקיום מצווה זו

הסיבה הראשונה:

הכנסיות מלמדות בטעות כי מצוות ברית המילה בוטלה

הסיבה הראשונה לכך שהכנסיות מלמדות כי תורת האלוהים על ברית המילה בוטלה—**מבלי לציין מי בדיוק ביטל אותה**—נובעת מהקושי בקיום מצווה זו. מנהיגי הכנסיות חוששים שאם יקבלו וילמדו את האמת—שאלוהים מעולם לא נתן שום הוראה לבטלה—הם יאבדו רבים מחבריהם.

באופן כללי, מצווה זו אכן כרוכה בקושי רב לקיים. כך היה מאז ומעולם, וכך זה גם כיום. גם עם התקדמות הרפואה, נוצרי שמחליט לציית למצווה זו צריך למצוא איש מקצוע, לשלם מכספו (כיוון שרוב ביטוחי הבריאות אינם מכסים זאת), לעבור את ההליך, להתמודד עם אי-נוחות ניתוחית, ולשאת בסטיגמה החברתית, שלעיתים קרובות כוללת התנגדות מצד משפחה, חברים, והכנסייה.

עדות אישית

אדם חייב להיות נחוש באמת כדי לציית למצווה זו של ה', אחרת יוותר בקלות. יש שפע של עידוד לנטוש את הדרך הזו. אני יודע זאת משום שבאופן אישי עברתי ברית מילה בגיל 63 מתוך ציות למצווה זו.

אי-הבנה של הסמכה או האצלה אלוהית

הסיבה השנייה, וקרוב לוודאי העיקרית, היא שהכנסייה חסרה הבנה נכונה של סמכות והאצלה אלוהית. אי-הבנה זו נוצלה על ידי השטן כבר בשלבים מוקדמים, כאשר רק כמה עשורים לאחר עליית ישוע לשמים, החלו מאבקי כוח בין מנהיגי הכנסייה, שהובילו למסקנה האבסורדית כי אלוהים האציל לפטרוס ול"יורשיו" את הסמכות לבצע כל שינוי שיחפצו בתורתו של אלוהים.

מיד לאחר חזרתו של ישוע אל האב, החל השטן להשפיע על מנהיגי הכנסייה כדי להרחיק את הגויים ממצותיו הנצחיות של אלוהים.

סטייה זו חרגה בהרבה מעבר לברית המילה, והשפיעה על מצוות רבות אחרות בתנ"ך, שאותן שמרו ישוע ותלמידיו בנאמנות.

סמכות על תורת אלוהים

בהשראת השטן, הכנסייה התעלמה מהעובדה שכל האצלת סמכות על תורתו הקדושה של אלוהים הייתה חייבת להגיע ישירות מאלוהים עצמו—או באמצעות נביאיו בתנ"ך או דרך משיחו.

בלתי מתקבל על הדעת שבני אדם פשוטים יעניקו לעצמם סמכות לשנות דבר כה יקר בעיני אלוהים כמו תורתו. אף נביא של ה', ואף לא ישוע, הזהירו אותנו שהאב יעניק לאחר המשיח כוח או השראה לאדם או

לקבוצה כלשהי, בין אם בתוך כתבי הקודש או מחוץ להם, לבטל, לשנות או לעדכן אפילו את המצווה הקטנה ביותר.

להפך, ה' הצהיר במפורש כי מעשה כזה ייחשב כחטא חמור:

"לא תספו על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם ולא תגרעו ממנו לשמר את מצות יהוה אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם" (דברים 4:2).

אובדן האישיות בקשר עם אלוהים

הכנסייה כמתווכת בלתי רצויה

בעיה קריטית נוספת היא אובדן הקשר האישי שבין הבריאה לבין הבורא. תפקיד הכנסייה מעולם לא היה לשמש כמתווכת בין אלוהים לאדם. עם זאת, מוקדם בעידן הנוצרי, היא נטלה על עצמה תפקיד זה.

במקום שכל מאמין, בהנחיית רוח הקודש, ייצור קשר אישי עם האב והבן, הפכו האנשים תלויים לחלוטין במנהיגיהם כדי לדעת מה מותר ומה אסור בעיני ה'.

גישה מוגבלת לכתבי הקודש

בעיה חמורה זו נגרמה בעיקר מכך שעד לרפורמציה של המאה ה-16, גישה לכתבי הקודש הייתה זכות השמורה לכמורה בלבד. נאסר במפורש על האדם הפשוט לקרוא את התנ"ך בעצמו, בטענה כי הוא אינו מסוגל להבין אותו ללא פרשנות כנסייתית.

השפעת המנהיגים על העם

תלות בלימוד מנהיגים

עברו חמש מאות שנה, ולמרות הגישה האוניברסלית לכתבי הקודש, אנשים עדיין נשענים לחלוטין על מה שמנהיגיהם מלמדים אותם—בין אם בצדק ובין אם בטעות—ונשארים חסרי יכולת ללמוד ולפעול באופן עצמאי על פי מה שאלוהים דורש מכל פרט.

אותן תורות שגויות לגבי מצוותיו הקדושות והנצחיות של אלוהים שהתקיימו לפני הרפורמציה ממשיכות להיות מועברות בבתי המדרש של כל זרמי הנצרות.

תורתו של ישוע על המצוות

למיטב ידיעתי, אין אף מוסד נוצרי שמלמד מנהיגים עתידיים את מה שישוע לימד בבירור: ששום מצווה מאלוהים לא איבדה את תוקפה עם בוא המשיח: "אמן אמר אני לכם, עד אשר יעברו השמים והארץ, לא תעבר אות אחת או קוצו של אות מן התורה עד אשר הכל יקיים. לפיכך, כל המבטל אחת מן המצוות הקטנות האלה ומלמד כן את האנשים יקרא קטן במלכות השמים, אבל המקיים ומלמד, הוא יקרא גדול במלכות השמים" (מתי 5:18-19).

ציות חלקי בכמה זרמים

שמירה סלקטיבית על מצוות אלוהים

ישנם כמה זרמים שמנסים ללמד כי מצוות ה' תקפות לנצח וכי אף כותב מקראי לאחר המשיח לא כתב נגד אמת זו. אך מסיבה מסתורית כלשהי, הם מגבילים את רשימת המצוות המחייבות עדיין את הנוצרים.

זרמים אלה בדרך כלל מדגישים את עשרת הדיברות (כולל [השבת](#), היום השביעי של הדיבר הרביעי) ואת [חוקי המזון](#) של ויקרא י"א, אך אינם מתקדמים מעבר לכך.

חוסר העקביות בבחירה הסלקטיבית

הדבר המוזר ביותר הוא שהבחירה הספציפית הזו אינה מלווה בהסבר ברור המבוסס על התנ"ך או ארבע הבשורות, המסביר מדוע דווקא מצוות אלו נותרו בתוקף, בעוד שאחרות, כגון שמירת [השיער והזקן](#), לבישת [ציצית](#) או ברית המילה, אינן נזכרות או מוגנות.

דבר זה מעלה את השאלה: אם כל מצוות ה' הן קדושות וצודקות, מדוע לבחור לציית לחלקן ולא לכולן?

הברית הנצחית

ברית המילה כסימן לברית

ברית המילה היא הברית הנצחית בין אלוהים לעמו—קבוצת בני אדם קדושים שהובדלו משאר האוכלוסייה. קבוצה זו תמיד הייתה פתוחה לכולם, ולעולם לא הוגבלה לצאצאיו הביולוגיים של אברהם, כפי שיש הסבורים.

ציור מהמאה ה-15 מאת האמן ג'ובאני בליני מציג את ישוע עובר ברית מילה בידו רבנים, בליווי יוסף ומרים.

מרגע שאלוהים בחר באברהם להיות הראשון בקבוצה זו, הוא קבע את ברית המילה כסימן נראה ונצחי לברית. היה ברור כי גם צאצאיו הטבעיים וגם אלו שאינם מזרעו יזדקקו לסימן הפיזי הזה אם ירצו להיות חלק מעמו של ה'.

כתביו של שאול השליח כטיעון לאי-ציות למצוותיו הנצחיות של אלוהים

השפעתו של מרקיונוס על הקאנון המקראי

אחד הניסיונות הראשונים לאסוף את הכתבים השונים שהופיעו לאחר עלייתו של ישוע לשמים נעשה על ידי [מרקיונוס](#) (85–160 לספירה), סוחר אוניות עשיר מהמאה השנייה. מרקיונוס היה חסיד נלהב של שאול אך תיעב את היהודים.

ה"תנ"ך" שלו כלל בעיקר את כתביו של שאול ואת הבשורה האישית שלו, שלדעת רבים הייתה גרסה משוכפלת של בשורת לוקס. מרקיונוס דחה את כל שאר הבשורות והאיגרות, בטענה שהן אינן בהשראה אלוהית. בגרסת המקרא שלו, הוסרו כל ההפניות לתנ"ך, שכן הוא לימד שהאל לפני ישוע אינו אותו האל ששאול הכריז עליו.

הכנסייה ברומא דחתה את גרסתו של מרקיונוס והכריזה עליו ככופר, אך עד אז השקפתו על כתביו של שאול כיחידים שהיו בהשראה אלוהית, יחד עם דחיית כל התנ"ך ובשורות מתי, מרקוס ויוחנן, כבר השפיעה על אמונותיהם של נוצרים רבים בתקופה הקדומה.

הקאנון הרשמי הראשון של הכנסייה הקתולית

התפתחות קאנון הברית החדשה

הקאנון הראשון של הברית החדשה הוכר רשמית בסוף המאה הרביעית, כ-350 שנה לאחר חזרתו של ישוע אל האב. מועצות הכנסייה הקתולית ברומא, [היפו \(393\)](#) ו**[קרתגו \(397\)](#)** היו קריטיות בגיבוש 27 הספרים של הברית החדשה שאנו מכירים כיום.

מועצות אלו היו מכריעות בהסדרת הקאנון כדי להתמודד עם הפרשנויות השונות והכתבים הרבים שהסתובבו בקרב הקהילות הנוצריות.

תפקידם של בישופי רומא בעיצוב כתבי הקודש

האישור והכללת איגרותיו של שאול

איגרותיו של שאול נכללו באוסף הכתבים שאושר על ידי רומא במאה הרביעית. אוסף זה, שנחשב לקדוש על ידי הכנסייה הקתולית, נקרא *Biblia Sacra* בלטינית ו-*Tà βιβλία τὰ ἅγια* (*ta biblia ta hagia*) ביוונית.

לאחר מאות שנים של ויכוחים על אילו כתבים ייכללו בקאנון הרשמי, אישרו והכריזו בישופי הכנסייה כי קדושים: התנ"ך היהודי, ארבע הבשורות, ספר מעשי השליחים (המיוחס ללוקס), האיגרות לקהילות (כולל איגרותיו של שאול), וספר ההתגלות מאת יוחנן.

שימוש בתנ"ך בתקופת ישוע

חשוב לציין כי בתקופתו של ישוע, כל היהודים, כולל ישוע עצמו, למדו והסתמכו אך ורק על התנ"ך בהוראתם. שיטה זו התבססה בעיקר על הגרסה היוונית של הכתבים, המכונה [תרגום השבעים](#), אשר נערך כשלוש מאות שנה לפני המשיח.

האתגר שבהבנת כתביו של שאול

כתביו של שאול, בדומה לכתבים אחרים שהופיעו לאחר ישוע, שולבו בכתבי הקודש הרשמיים שאושרו על ידי הכנסייה לפני מאות שנים, ולכן הם נחשבים לחלק יסודי של האמונה הנוצרית.

עם זאת, הבעיה אינה טמונה בשאלו עצמו אלא בפרשנויות של כתביו. איגרותיו נכתבו בסגנון מורכב וקשה להבנה, אתגר שכבר היה מוכר בזמנו (כפי שמוזכר ב-2 פטרוס 3:16), כאשר הקוראים עדיין היו בעלי היכרות עם הרקע התרבותי וההיסטורי. ניסיון לפרש טקסטים אלה לאחר מאות שנים, בהקשרים תרבותיים שונים לחלוטין, מוסיף לאתגר.

שאלת הסמכות והפרשנויות

בעיית סמכותו של שאול

הנושא המרכזי אינו חשיבותם של כתביו של שאול, אלא העיקרון הבסיסי של סמכות והעברתה. כפי שהוסבר קודם, הסמכות שהכנסייה מייחסת לשאלו לבטל, לשנות, לתקן או לעדכן את מצוותיו הקדושות והנצחיות של אלוהים אינה נתמכת בכתבי הקודש שקדמו לו. לכן, סמכות זו אינה מגיעה מה'.

אין אף נבואה בתנ"ך או בבשורות המציינת כי לאחר המשיח, ישלח אלוהים אדם מתרסוס שעל כולם להקשיב לו וללכת אחריו.

התאמת הפרשנויות לתנ"ך ולבשורות

הצורך בעקביות

משמעות הדבר היא שכל הבנה או פרשנות לכתביו של שאול אינה נכונה אם היא אינה עולה בקנה אחד עם ההתגלות שקדמה לו. לפיכך, נוצרי החושש מאלוהים ומדברו חייב לדחות כל פרשנות לאיגרות—בין אם של שאול או כל כותב אחר—שאינה מתיישבת עם מה שה' גילה באמצעות נביאיו בתנ"ך ובאמצעות משיחו, ישוע.

ענוה בפרשנות כתבי הקודש

על הנוצרי לנהוג בחכמה וענוה ולומר:

"אינני מבין קטע זה, וההסברים שקראתי שקריים משום שאין להם תמיכה בנביאי ה' ובדברים שישוע אמר. אני אניח זאת בצד עד שיום אחד, אם ירצה ה', יסביר לי זאת."

מבחן גדול לגויים

מבחן של ציות ואמונה

זה עשוי להיחשב כאחד המבחנים המשמעותיים ביותר שה' בחר להעמיד בפני הגויים, מבחן הדומה לזה שהתמודד עמו עם ישראל במסעם לארץ כנען. כפי שנאמר בדברים ח' 2:
"זָכַרְתָּ אֶת כָּל הַדְרָךְ אֲשֶׁר הוֹלִיכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה בַּמִּדְבָּר, לְמַעַן עֲנוּתְךָ, לְנִסּוֹתְךָ לְדַעַת אֶת אֲשֶׁר בְּלִבְךָ, הֲתִשְׁמַר מִצְוֹתַי אִם לֹא."

זיהוי הגויים הצייתנים

בהקשר זה, ה' מבקש לזהות אילו גויים מוכנים באמת להצטרף לעמו הקדוש. אלו הם אלה שמחליטים לציית לכל המצוות, כולל ברית המילה, למרות הלחץ הכבד מצד הכנסייה והמספר הרב של קטעים במכתבים לקהילות הנוצרים שנראים כאילו הם מרמזים שמספר מצוות—שהוגדרו כנצחיות בנביאים ובבשורות—בוטלו עבור הגויים.

ברית המילה בבשר ובלב

ברית מילה אחת: גופנית ורוחנית

חשוב להבהיר שאין שתי סוגי ברית מילה, אלא אחת בלבד: הפיזית. ברור לכולם שהביטוי "ברית מילה בלב", המופיע לאורך התנ"ך, הוא לשון מושאלת, בדומה לביטויים כמו "לב שבור" או "לב שמח".

כאשר התנ"ך מציין שמישהו הוא "ערל לב", הכוונה היא פשוט לכך שאותו אדם אינו חי כפי שנדרש ממנו—כמי שאוהב את ה' באמת ומוכן לציית לו.

דוגמאות מהכתובים

במילים אחרות, ייתכן שאדם זה נימול בגופו, אך אורח חייו אינו עולה בקנה אחד עם מה שה' מצפה מעמו. דרך ירמיהו הנביא, הכריז ה' כי כל עם ישראל מצוי במצב של "ערל לב":
"כִּי כָל הַגּוֹיִם עֵרְלִים, וְכָל בַּיִת יִשְׂרָאֵל עֵרְלִי לֵב" (ירמיהו ט' 26).

ברור כי כולם היו נימולים בגופם, אך כיוון שהתרחקו מאלוהים וזנחו את תורתו הקדושה, הם נשפטו כ"ערלי לב".

ברית מילה בגוף ובלב היא הכרחית

כל בניו של אלוהים, בין אם יהודים ובין אם גויים, חייבים להיות נימולים—לא רק בגופם אלא גם בליבם. דבר זה נאמר במפורש במילים הבאות:
"כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה, כֹּל בֶּן נֶכֶר עֶקֶל לֵב וְעֶקֶל בָּשָׂר לֹא יָבֹא אֶל מִקְדָּשִׁי, מִכֹּל בֶּן נֶכֶר אֲשֶׁר בָּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (יחזקאל מ"ד 9).

מסקנות עיקריות

1. המושג של ברית מילה בלב תמיד התקיים ולא הומצא בברית החדשה כתחליף לברית המילה הפיזית.
2. ברית המילה היא חובה לכל השייכים לעמו של אלוהים, בין אם יהודים ובין אם גויים.

ברית המילה וטבילה במים

תחליף שגוי

יש הסבורים בטעות כי הטבילה במים ניתנה לנוצרים כתחליף לברית המילה. עם זאת, טענה זו היא המצאה אנושית בלבד, ניסיון להתחמק מציות למצוות ה'.

אם טענה זו הייתה נכונה, היינו מצפים למצוא קטעים בנביאים או בבשורות שמבהירים כי לאחר עליית המשיח לשמים, ה' לא ידרוש עוד מגויים החפצים להצטרף לעמו לעבור ברית מילה, וכי הטבילה תבוא במקומה. אולם, אין שום פסוקים כאלה.

מקור הטבילה במים

בנוסף, חשוב לציין כי הטבילה במים קדמה לנצרות. יוחנן המטביל לא היה "הממציא" או "החלוץ" של הטבילה.

המקורות היהודיים של הטבילה (מקוה)

המקוה כריטואל טהרה

הטבילה, או **מקוה**, הייתה כבר טקס טבילה מבוסס היטב בקרב היהודים זמן רב לפני תקופתו של יוחנן המטביל. המקוה סימל טהרה מחטא וטומאה פולחנית.

מקווה עתיק ששימש לטהרה פולחנית ליהודים, הממוקם בעיר וורמס, גרמניה.

כאשר גוי עבר ברית מילה, הוא גם היה עובר **מְקוּהָ**. פעולה זו שימשה לא רק לטהרה פולחנית, אלא גם לסמל מוות—"קבורה" במים—של חייו הקודמים כגוי. היציאה מהמים, המזכירה את מי השפיר ברחם, סימלה את לידתו מחדש לחיים חדשים כיהודי.

יוחנן המטביל והמְקוּהָ

יוחנן המטביל לא יצר טקס חדש, אלא העניק משמעות חדשה לטקס קיים. במקום שרק גויים "ימותו" לחייהם הקודמים ו"יוולדו מחדש" כיהודים, יוחנן קרא גם ליהודים שחיו בחטא "למות" ולהיוולד מחדש כמעשה של תשובה.

עם זאת, טבילה זו לא הייתה בהכרח אירוע חד-פעמי. יהודים נהגו לטבול עצמם בכל פעם שהתטמאו פולחנית, למשל לפני כניסתם לבית המקדש. הם גם נהגו, ועדיין נוהגים כיום, לטבול ביום כיפור כחלק מתהליך התשובה.

הבחנה בין טבילה לברית מילה

תפקידים שונים של הריטואלים

הרעיון כי הטבילה החליפה את ברית המילה אינו נתמך בכתבי הקודש או במסורת היהודית. בעוד שהטבילה (מקוה) הייתה ונשארה סמל רב משמעות לתשובה ולטהרה, היא מעולם לא נועדה להחליף את ברית המילה, שהיא הסימן הנצחי לבריתו של אלוהים.

שני הטקסים מחזיקים במשמעותם הייחודית, ואין אחד שמבטל את השני.